ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Ing. J. N.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, odbor dopravy, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 10. 2009, č. j. 29 Ca 97/2009 – 14,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 10. 2009, č. j. 29 Ca 97/2009 – 14, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 21. 10. 2009, č. j. 29 Ca 97/2009 – 14, bylo zastaveno řízení o žalobě podané žalobcem (dále jen „stěžovatel“) na ochranu proti nečinnosti. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že stěžovatelova žádost o osvobození od soudních poplatků byla zamítnuta, a proto byl vyzván usnesením ze dne 17. 8. 2009, č. j. 29 Ca 97/2009 - 12, k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě 10 dnů. Usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 31. 8. 2009, ale soudní poplatek zaplacen nebyl.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost. Uvedl, že napadené usnesení je nezákonné a bylo mu řádně doručeno až dne 28. 1. 2010. Dále uvedl, že dne 28. 4. 2009 podal u krajského soudu žalobu a současně požádal o ustanovení zástupce a osvobození od soudních poplatků. Následně zaslal krajskému soudu Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech a oznámil změnu trvalého pobytu s účinností od 6. 5. 2009 na adresu M. 908/10c, B. Současně také sdělil, že nebude na nové adrese trvalého pobytu k zastižení do 1. 11. 2009. Aby zamezil zbytečným průtahům v řízení poskytl krajskému soudu emailovou adresu včetně telefonního čísla, na kterých byl po celou dobu téměř kdykoli k zastižení. Nepřítomnost na původní i na nové adrese stěžovatel oznámil písemně České poště Brno 12. Protože stěžovatel nebyl krajským

soudem kontaktován a neobdržel ani žádnou písemnost, oznámil písemně dne 21. 12. 2009 tomuto soudu, že od prosince 2009 je již přítomen na nové adrese trvalého pobytu. Výsledkem bylo, že mu krajský soud dne 28. 1. 2010 doručil na novou adresu trvalého pobytu napadené usnesení. K pochybení krajského soudu došlo podle názoru stěžovatele zřejmě tak, že nerespektoval skutečnost, že stěžovatel změnil adresu trvalého pobytu a na původní adrese se již nezdržoval. Vzhledem k tomu, že na původní adrese bydlí otec stěžovatele, který má stejné jméno a příjmení, není vyloučeno, že napadené usnesení bylo doručeno jemu. Podle stěžovatele se krajský soud dopustil dalšího nezákonného postupu, když mu dosud nedoručil usneseni ze dne 23. 6. 2009, č. j. 29 Ca 97/2009 - 9, kterým zamítl jeho žádost o osvobození od soudních poplatků i návrh na ustanovení zástupce. Stěžovatel proto požaduje, aby mu krajský soud zajistil přistup ke spravedlnosti tím, že obnoví zastavené řízení a doručí mu výše citované usnesení tak, aby se v rámci svého práva na spravedlivý proces mohl bránit.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejprve Nejvyšší správní soud posuzoval, zda byla kasační stížnost podána v zákonné lhůtě, neboť krajský soud v předkládací zprávě uvedl, že napadené usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 1. 12. 2010 a kasační stížnost je proto opožděná. Jak vyplývá z údajů uvedených na doručence založené v soudním spisu, bylo napadené usnesení doručováno stěžovateli na adresu S. 1253/2a, B. Protože adresát nebyl doručujícím orgánem zastižen, byla písemnost dne 20. 11. 2009 uložena u provozovatele poštovních služeb a adresátu byla zanechána výzva, aby si ji vyzvedl. Protože písemnost nebyla v úložní lhůtě vyzvednuta, byla vložena dne 1. 12. 2009 do domovní schránky. Podle sdělení stěžovatele, které bylo doručeno krajskému soudu dne 22. 6. 2009, však byl od 1. 11. 2009 k zastižení na adrese trvalého pobytu, tj. M. 908/10c, B. Ukládá-li zákon doručení písemnosti do vlastních rukou, je třeba mít takové doručení za bezpečně prokázáno, neboť pouze v návaznosti na řádného doručení v souladu se zákonem má účastníka řízení možnost domáhat se stanoveným postupem svého práva. Jestliže se stěžovatel v místě doručování v rozhodné době nezdržoval, fikce doručení písemnosti podle ust. § 49 odst. 4 o. s. ř. nenastala. Je tedy nutno vycházet z toho, že stěžovateli bylo napadené usnesení doručeno až dne 28. 1. 2010 a kasační stížnost byla tedy podána v zákonné lhůtě.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Podle odst. 3 citovaného ustanovení soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen.

Podle ust. § 36 odst. 1 s. ř. s. mají účastníci v řízení rovné postavení. Soud je povinen poskytnout jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim

poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu.

Předpokladem zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku je tedy nejen to, že poplatek nebyl ve stanovené lhůtě zaplacen, ale také to, že účastník řízení byl k jeho zaplacení vyzván a řádně poučen o následcích nesplnění výzvy.

V dané věci byla výzva k zaplacení soudního poplatku doručována na adresu S. 1253/2a, B., a protože adresát nebyl zastižen, byla písemnost dne 19. 8. 2009 uložena u provozovatele poštovních služeb a adresátu byla zanechána výzva, aby si ji vyzvedl. Písemnost převzala dne 31. 8. 2009 osoba podepsaná jako J. N.. Stěžovatel však krajskému soudu písemně oznámil přípisem ze dne 26. 5. 2009 změnu trvalého bydliště s účinností od 6. 5. 2009 (M. 908/10c, B.) s tím, že do 19. 6. 2009 bude k zastižení ještě na adrese S. 1253/2a, B. a v době od 20. 6. 2009 do 30. 9. 2009 bude na obou adresách nepřítomen vzhledem k pravidelným každoročním zahraničním cestám. Následně přípisem ze dne 18. 6. 2009 upřesnil, že vzhledem ke komplikacím s dostavbou bytové jednotky nebude na adrese M. 908/10c, B. k zastižení do 1. 11. 2009. Následně přípisem ze dne 21. 12. 2009 sdělil stěžovatel krajskému soudu, že dosud nebyl soudem kontaktován. Na tento přípis reagoval krajský soud doručením napadeného usnesení. Za daného skutkového stavu nelze vycházet z toho, že předmětná výzva byla stěžovateli řádně doručena. Rovněž není možné přehlédnout, že podpis na doručence se evidentně neshoduje s podpisem stěžovatele uvedeným např. v žalobě. V této souvislosti lze poukázat i na to, že podle sdělení stěžovatele v kasační stížnosti bydlí na uvedené adrese jeho otec, který má stejné jméno i příjmení.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že stěžovatel nebyl krajským soudem řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku, což představuje procesní pochybení, které mělo za následek vydání nezákonného rozhodnutí o zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatel neuhradil soudní poplatek za kasační stížnost a že není zastoupen advokátem. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu v řízení o kasační stížnosti, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení, které bylo důsledkem nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost, by opětovné trvání jak na podmínce uhrazení poplatku pro toto řízení, tak i na podmínce povinného zastoupení ve svém důsledku znamenalo jen další řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení, a zároveň by nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení, která se obecně uplatňuje ve vztahu k výkonu celé veřejné správy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77).

Právní názor vyslovený v citovaném rozsudku lze bezpochyby aplikovat také v dané věci, neboť i zde by striktní trvání na podmínce zaplacení soudního poplatku a zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti způsobilo jen řetězení téhož problému, případně by mohlo vést k nepřípustnému odepření přístupu k Nejvyššímu správnímu soudu. S ohledem na tuto skutečnost netrval Nejvyšší správní soud na zaplacení soudního poplatku, ani na zastoupení stěžovatele ve smyslu ust. § 105 odst. 2 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2010

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu